

U 68/2016 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslagen till Europaparlamentets och rådets direktiv och förordningar och om kommissionens meddelande (förslag som gäller en reform av regleringen av EU:s elektroniska kommunikation)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 14 september 2016 till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation och Europaparlamentets och rådet förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 vad gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen, kommissionens meddelande 5G för Europa: en handlingsplan, som överlämnats samtidigt, samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 8 december 2016

Kommunikationsminister Anne Berner

Konsultativ tjänsteman Sini Wirén

STATSRÅDETS SKRIVELSE TILL RIKSDAGEN OM FÖRSLAGEN TILL EUROPA-PARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OCH FÖRORDNINGAR OCH OM KOMMISSIONENS MEDDELANDE (FÖRSLAG SOM GÄLLER EN REFORM AV REGLERINGEN AV EU:S ELEKTRONISKA KOMMUNIKATION)

1 Förslagen och deras målsättning

Europeiska kommissionen offentliggjorde den 14 september 2016 ett omfattande förslag med åtgärder för att utveckla konnektivitet för medborgarnas och företagens behov på den digitala inre marknaden. Förslaget består av en strategi för ett europeiskt gigabitsamhälle samt konkreta rättsaktsförslag och åtgärder som stöder denna vision. Åtgärds paketet är en del i den omfattande strategi för en digital inre marknad som kommissionen offentliggjorde i maj 2015, vars syfte är att förbättra tillgången till digitala varor och tjänster i hela Europa, skapa goda förutsättningar för att digitala nät och tjänster ska blomstra samt gynna tillväxtpotentialen för vår europeiska digitala ekonomi.

I motiveringen till förslaget har kommissionen satt ett ambitiöst mål för tillgång till snabbt bredband före 2025. Enligt målsättningen ska det i alla så kallade offentliga lokaler, där många människor arbetar eller vistas, finnas konnektivitet med en hastighet av åtminstone 1Gb/s samt öppet WLAN. Dessutom är målet att alla hushåll ska ha tillträde till trådlös eller fast konnektivitet med en hastighet av åtminstone 100 Mb/s, som ska kunna höjas till 1Gb/s. Kommissionens målsättning är vidare att Europeiska unionen ska vara föregångare när följande generations 5G-teknik tas i bruk så att 5G har införts i hela Europa före 2025.

När det gäller lagstiftningsförslagen består kommissionens åtgärds paket av ett direktivförslag om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (nedan ”direktivförslaget”), ett förslag till förordning om inrättande av Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (nedan ”förslaget till Berec-förordning”) samt ett förslag till förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1316/2013 och (EU) nr 283/2014 vad gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen (nedan ”förslaget till WiFi4EU-förordning”).

Syftet med kommissionens direktivförslag är att förtydliga och uppdatera Europeiska unionens gällande regelverk för elektronisk kommunikation genom att förbättra och förenhetliga den reglering som gäller dem som tillhandahåller nät och tjänster. Ett syfte med reformen är att med beaktande av den snabba tekniska utvecklingen bland annat främja tillträde till ultrasnabb fast och trådlös datakonnektivitet för alla medborgare och företag i Europa. Dessutom syftar direktivförslaget till att främja konkurrensen när elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt sidotjänster till dessa tillhandahålls.

För närvarande består det viktigaste gällande regelverket om telekommunikation av fem direktiv om elektronisk kommunikation, till vilka räknas direktivet om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (2002/21/EG, nedan ”ramdirektivet”) samt följande särdirektiv: direktivet om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (2002/19/EG, nedan ”tillträdesdirektivet”), direktivet om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (2002/20/EG, nedan ”auktorisationsdirektivet”), direktivet om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (2002/22/EG, nedan ”direktivet om samhällsomfattande tjänster”) samt direktivet om

behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (2002/58/EG, nedan ”direktivet om integritet och elektronisk kommunikation”). De ursprungliga direktiven har antagits 2002, och 2009 har de moderniserats och ändrats genom två olika direktiv (2009/140/EG och 2009/136/EG). Kommissionens nya direktivförslag sammanför och uppdaterar bestämmelserna i dessa gällande direktiv, dock med undantag av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation, vars revidering kommissionen granskar som en separat helhet i början av 2017.

Kommissionens direktivförslag innehåller ändringsförslag som hänför sig till bland annat tillträde till nät och främjande av nätkonkurrens, användning av radiospektrum, konsumentskydd, informationssäkerhet och nödkommunikation i fråga om kommunikationstjänster samt övergripande frågor om institutionell struktur och förvaltning när det gäller elektronisk kommunikation, såsom de nationella regleringsmyndigheternas och Berecs behörighet och samarbets- och förenhetligandeförfaranden.

Förslaget till Berek-förordning innehåller närmare bestämmelser om Berecs behörighet och administration. Genom den föreslagna WiFi4EU-förordningen föreskrivs åter om åtgärder för att främja trådlös internetkonnektivitet i lokala samhällen och offentliga lokaler med hjälp av offentligt stöd.

Förutom rättsaktsförslagen omfattar kommissionens åtgärds paket ett meddelande om en 5G-handlingsplan (nedan ”5G-meddelandet”). Syftet med meddelandet är att upprätta en handlingsplan för snabb och samordnad utbyggnad av följande generations nätteknik i Europa.

2 Huvudsakligt innehåll

Direktivförslaget och förslaget till Berek-förordning

Ändringar avseende tillträdesregleringen (kapitel II, avdelning II)

Den gällande tillträdesregleringen baserar sig på ram- och tillträdesdirektivets bestämmelser. Utgångspunkten för kommissionens förslag är att behålla den gällande regleringen som baserar sig på betydande inflytande på marknaden och som till sin karaktär är konkurrensrättslig specialreglering. Bestämmelserna om betydande marknadsinflytande baserar sig på marknadsanalyser som genomförs med jämna mellanrum och som i Finland sköts av Kommunikationsverket. Utifrån marknadsanalysen riktas regleringen mot de marknader där man upptäcker konkurrensproblem. På sådana marknader kan man med stöd av den nuvarande regleringen ålägga företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter som gäller till exempel överlåtelse av tillträde, öppenhet, icke-diskriminering och prissättning. Strävan med de ändringar som kommissionen föreslår i marknadsregleringen är att stärka och förbättra det nuvarande tillträdessystemet för att utöka infrastrukturkonkurrensen och uppbyggnaden av nät. Kommissionens syfte är också att stöda ibruktagningen av nya ultrasnabba nät i hela unionen.

Bestämmelser om definition av betydande inflytande på marknaden och förfarandet för marknadsanalys ingår i artiklarna 61–65 i direktivförslaget. Den maximala marknadsöversynsperioden förlängs från tre till fem år, vilket kan anses göra den nuvarande regleringen av betydande marknadsinflytande smidigare. Genom ändringarna ges dessutom Berek befogenhet att definiera gränsöverskridande marknader och att definiera gränsöverskridande efterfrågan även i de fall då marknaderna är nationella eller regionala. Berek kunde ange riktlinjer så att de nationella regleringsmyndigheterna använder gemensamma tillvägagångssätt när de inför korrigeringsåtgärder som bidrar till att sådan gränsöverskridande efterfrågan kan tillgodoses. Kommissionen ges befogenhet att, med Berecs stöd, fastställa harmoniserade tekniska specifikationer för vissa tillträdesprodukter i grossistledet då tjänsterna erbjuds i flera länder.

Enligt artikel 59 i förslaget kan myndigheten i vissa fall i stället för bestämmelser om betydande marknadsinflytande som riktas mot en viss aktör införa symmetriska skyldigheter som riktas mot alla aktörer på samma sätt oberoende av deras ställning på marknaden. Symmetriska skyldigheter kan riktas mot interna nät i byggnader eller fram till det första koncentrations- eller utgreningsstället, om det är motiverat på grund av att reproducering av sådana nätkomponenter skulle vara ekonomiskt ineffektiv eller fysiskt ogenomförbar. Under vissa förhållanden kan införandet av symmetriska skyldigheter utvidgas för att underlätta alternativ nätanvändning i de besvärligaste och minst tätbefolkade områdena.

Enligt artikel 22 i förslaget ska nationella regleringsmyndigheter granska läget vad gäller bredbandsnät och investeringsplaner på deras nationella territorium för att kunna ta större hänsyn till geografiska särdrag i marknadsanalyserna. Kartläggningen ska genomföras med tre års mellanrum. På basis av den insamlade informationen ska de nationella regleringsmyndigheterna också kartlägga så kallade områden med digital utestängning, där inget teleföretag eller någon offentlig myndighet har byggt eller planerar att bygga ett nytt ultrasnabb bredbandsnät eller har gjort betydande uppgraderingar eller utbyggnader av sitt nät så att det klarar nedladdningshastigheter på minst 100 Mbit/s, eller planerar att göra detta. För sådana områden kan man inbjuda aktörer att anmäla intresse för att investera i ultrasnabba bredbandsförbindelser.

Enligt artikel 68 i förslaget kan regler om icke-diskriminering i vissa fall vara ett alternativ till prisreglering. Med icke-diskriminering avses att operatören under likvärdiga omständigheter tillämpar likvärdiga villkor på andra företag som tillhandahåller likvärdiga tjänster, samt att de tjänster och den information som operatören erbjuder andra, tillhandahålls på samma villkor och med samma kvalitet som gäller för dess egna tjänster eller för dess dotterbolags eller samarbetspartners tjänster. I praktiken preciserar ändringen i detalj de omständigheter och grunder samt bedömningsförfaranden utifrån vilka aktörer med betydande marknadsinflytande kan beviljas flexibilitet i prissättningen utan att det äventyrar konkurrensen. Enligt kommissionen kan flexibilitet i prissättningen gagna företag som investerar i nya nät.

Artikel 70 i förslaget innehåller en skyldighet att hyra ut fysisk infrastruktur. Skyldigheter som gäller fysisk infrastruktur är primära i förhållande till andra skyldigheter som gäller tillträde till nät. I praktiken innebär ändringen att skyldigheter som gäller tillträde till nät kan införas endast om målen för regleringen inte uppnås med skyldigheter som gäller fysisk infrastruktur. Fysisk infrastruktur hänvisar till byggnadsteknisk infrastruktur, såsom byggnader, master, antenner och kabeldiken. Regleringen är ett tillägg till reglerna om fysisk infrastruktur i direktiv (2014/61/EU) om minskade kostnader för bredband.

I artikel 73 i förslaget föreskrivs om termineringstaxor för röstsamtal (förbindelsetrafik). Kommissionen föreslår i princip att regleringen av betydande marknadsinflytande som baserar sig på marknadsanalyser av nuvarande typ ska bibehållas. Regleringen skärps så att termineringstaxorna fastställs utifrån en viss beräkningsmodell (en s.k. ren BU-LRIC-modell) som kommissionen beslutat om. Hittills har medlemsstaterna styrts att använda beräkningsmodellen i fråga genom kommissionens rekommendation, som ändå inte är en rättsligt bindande rättsakt för medlemsstaterna. Dessutom föreslår kommissionen att högsta termineringstaxor ska fastställas på två nivåer: genom en genomförandeförordning fastställer kommissionen de högsta termineringstaxorna på EU-nivå, och de i sin tur begränsas av de högsta taxor som anges i direktivet (i förslaget 1,23 cent/min. i mobila nät och 0,14 cent/min. i fasta nät).

I artikel 78 föreskrivs om förutsättningarna för att avveckla kopparnäten. Företag med ett betydande marknadsinflytande kan inte självständigt fatta beslut om att avveckla kopparnätet, utan de ska meddela den nationella regleringsmyndigheten i förväg och i god tid när de planerar att avveckla kopparnät som omfattas av regleringen av betydande marknadsinflytande. Den nationella regleringsmyndigheten ska säkerställa att avvecklingsförfarandet för kopparnätet

rymmer en tydlig tidsplan och tydliga villkor, bland annat lämplig uppsägningstid och lämplig tidsfrist för övergång. Dessutom ska den nationella regleringsmyndigheten säkerställa tillgång till alternativa jämförbara produkter för tillträde till nätdelar som ersätter den avvecklade infrastrukturen, om detta är nödvändigt för att skydda konkurrensen och slutanvändarnas rättigheter. Den nationella regleringsmyndigheten får således återkalla skyldigheter som hänför sig till betydande marknadsinflytande först efter att ha säkerställt att villkoren och tidsplanen för övergången till det nya nätet är tydliga, att övergången har meddelats i förväg och i god tid och att företaget i fråga erbjuder slutanvändarna alternativa jämförbara tjänster för att skydda konkurrensen och slutanvändarnas rättigheter.

Genom förslaget till artikel 33 utvidgas kommissionens vetorätt jämfört med nuläget. Kommissionen har redan med stöd av den gällande regleringen vetorätt avseende de nationella myndigheternas marknadsanalyser, genom vilken kommissionen kan ålägga myndigheten att ändra eller dra tillbaka sin analys. Genom den förlagda ändringen får kommissionen även rätt att ingripa i de skyldigheter som införs för företag utifrån marknadsanalyserna, om Berec delar kommissionens allvarliga tvivel. Kommissionen motiverar sitt förslag till utvidgad vetorätt framför allt med att man vill trygga en harmoniserad reglering.

Artikel 74 och bilaga IV samt artikel 77 i förslaget innehåller nya incitament till saminvesteringar och modeller med öppna nät. När vissa villkor som främjar saminvesteringar och sam användning är uppfyllda införs inga skyldigheter avseende tillträde till nya nätdelar, även om sådana villkor gäller för det övriga nätet. Dessutom ska vertikalt åtskilda aktörer, vilkas verksamhet baserar sig på tillträde till öppna nät, gynnas genom lättare reglering.

Anmälningsförfarande och administrativa avgifter (artiklarna 12 och 16)

Genom artikel 12 i direktivförslaget införs några ändringar avseende förfarandet för allmän auktorisation i anslutning till tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Enligt det gällande auktorisationsdirektivet kan de nationella myndigheterna förutsätta att företag som tillhandahåller kommunikationsnät eller kommunikationstjänster ska göra en anmälan. I fortsättningen ska företagen lämna sådana anmälningar till Berec som ska fungera som kontaktpunkt och vidarebefordra anmälningarna till berörda nationella regleringsmyndigheter. Berec ska också upprätta ett register på EU-nivå över leverantörer av nät och tjänster enligt vad som föreskrivs närmare i förslaget till ny Berec-förordning.

I artikel 16 i direktivförslaget föreskrivs om ändringar i principerna för fastställande av administrativa avgifter. Enligt det gällande auktorisationsdirektivet kan leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster som omfattas av allmän auktorisation åläggas administrativa avgifter som finansierar den nationella regleringsmyndighetens verksamhet. Enligt direktivförslaget ska avgifterna i fortsättningen åläggas på ett objektivt, öppet redovisat och proportionellt sätt och företagen ska med hjälp av årliga undersökningar om avgifternas storlek kunna försäkra sig om att de administrativa kostnaderna och de avgifter som tas ut är i balans. En viktig ändring som kommissionen föreslår jämfört med den gällande regleringen är att medlemsstaterna i fortsättningen kan ställa sådana företag utanför tillämpningsområdet för administrativa avgifter vilkas omsättning eller marknadsandel är lägre än ett visst tröskelvärde eller vilkas verksamhet har en mycket begränsad territoriell räckvidd. Genom ändringen ges dessutom även andra behöriga myndigheter än den nationella regleringsmyndigheten rätt att ta ut administrativa avgifter av dem som erbjuder elektroniska kommunikationstjänster.

Ändringar i spektrumförvaltningen (artiklarna 4, 13, 28, 35, 37, 45–56)

Kommissionens förslag som gäller spektrum innehåller flertalet nya förfaranden och principer. Beslutanderätten i anslutning till spektrum överförs i hög grad på kommissionen och nationellt från det politiska beslutsfattandet till förvaltningsområdets ämbetsverk.

Enligt förslaget är syftet med de föreslagna bestämmelserna att förbättra samordningen av spektrumförvaltningen inom EU och säkerställa att medlemsstaternas åtgärder är konsekventa. Detta eftersträvas bland annat med processer för sakkunnigbedömning där enskilda medlemsstaters koncessionsprocesser bedöms av Berec, kommissionen och de andra medlemsstaterna samt med flertalet nya befogenheter som ges kommissionen.

I förslaget preciseras målsättningarna och principerna för spektrumförvaltning i medlemsstaterna. I artikel 4 i förslaget förutsätts att medlemsstaterna samarbetar med varandra och med kommissionen när det gäller planering, samordning och harmonisering av användningen av radiofrekvenser. Medlemsstaterna borde samarbeta med varandra och med kommissionen inom gruppen för radiospektrumpolitik (RSPG) för att understödja den strategiska planeringen och samordningen av strategierna för radiospektrumpolitiken.

I artikel 28 i förslaget föreskrivs om samordning av radiospektrum mellan medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska säkerställa att spektrum inte störs och kommissionen kan på en enskild medlemsstats begäran eller eget initiativ lösa gränsöverskridande problem.

I artikel 45 i förslaget föreskrivs om spektrumförvaltningen. Alternativ användning av harmoniserat radiospektrum ska vara tillåten endast i undantagsfall. Artikel 45 innehåller en förteckning över omständigheter genom vilka medlemsstaterna ska verka för en harmonisering av radiospektrum inom EU. Enligt förslaget ska medlemsstaterna försöka säkerställa vissa mål, såsom hög kvalitet och hastighet, både inomhus och utomhus, inbegripet längs viktiga transportvägar samt underlätta en snabb teknikutveckling, förhindra störningar och främja delad användning av radiospektrum. Medlemsstaterna ska säkerställa att områden med liknande egenskaper omfattas av likvärdiga teckningsvillkor och tillämpa ett så ändamålsenligt och enkelt koncessionssystem som möjligt. Enligt artikel 48 i förslaget ska medlemsstaterna eftersträva en så öppen, icke-diskriminerande och förutsägbar spektrumförvaltning som möjligt.

Enligt kommissionens förslag ska huvudregeln vara att radiospektrum befrias från koncessionstvång. Enligt artikel 46 i förslaget ska medlemsstaterna underlätta delad användning av koncessionsfria radiospektrum och begränsa beviljandet av individuella koncessioner till situationer där koncessioner är nödvändiga för att maximera den effektiva användningen mot bakgrund av efterfrågan på marknaden. Enligt förslaget försöker man på detta sätt säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna utvecklar modeller som är mest lämpliga för utvecklingen av 5G-nätet. Enligt artikel 47 i förslaget ska medlemsstaterna vid valet av auktorisationsprocesser beakta de särskilda egenskaperna hos det berörda radiospektrumet, behovet av att tillhandahålla skydd mot skadlig störning, kraven på en tillförlitlig delningsplan och lämplig nivå på mottagarens återhämtningsförmåga. Reglerna och villkoren för delad användning av radiospektrum ska vara tydligt fastställda och konkret specificerade. I artikeln bemyndigas kommissionen också att anta genomförandebestämmelser för att säkerställa att olika medlemsstaters system är harmoniserade. Enligt artikeln har kommissionen rätt att anta detaljerade regler om tillämpning av de grunder som avses i artikeln.

Enligt artikel 48 ska beviljande av individuella nyttjanderätter vara ett undantag från ovan nämnda huvudregel och vid valet ska de behöriga myndigheterna tillämpa urvalsförfaranden enligt objektiva, öppna, proportionella och icke-diskriminerande urvalskriterier som har fastställts i förväg. Enligt artikel 49 i förslaget ska, om en medlemsstat beviljar nyttjanderätter till

harmoniserat radiospektrum för en begränsad tidsperiod, dessa nyttjanderätter vara giltiga för en period av minst 25 år.

I förslaget ingår flera andra nya bemyndiganden för kommissionen. Enligt artikel 37 i förslaget ska kommissionen kunna anta genomförandebestämmelser genom vilka det bestäms om en enskild nyttjanderätt eller koncession kan beviljas för ett harmoniserat radiospektrum eller om det borde vara koncessionsfritt.

Enligt förslaget till artikel 47 ska kommissionen också bemyndigas att anta genomförandebestämmelser för att specificera villkoren för tillämpning av de villkor som medlemsstaterna kan knyta till koncessioner för användning av harmoniserat radiospektrum. Enligt förslaget till artikel 13 ska nyttjanderätter till radiospektrum endast få omfattas av de villkor som är uppräknade i bilagan till förslaget.

Enligt förslaget till artikel 53 får kommissionen, genom en genomförandebestämmelse, införa en eller flera tidsgränser inom vilka användningen av specifikt harmoniserat radiospektrum ska vara auktoriserad. Dessutom ska kommissionen ha rätt att ändra giltighetstiderna för koncessioner som redan beviljats för medlemsstaternas harmoniserade radiospektrum.

Enligt artikel 54 i förslaget ska kommissionen ha rätt att anta genomförandeakter genom vilka den kan ange skälen för samordning av de skyldigheter som ålagts myndigheterna, om de begränsar antalet nyttjanderätter eller koncessioner. Härmed torde avses bland annat auktionsvillkor, såsom frekvenstak eller utgångspris.

Enligt artikel 28 i förslaget ska kommissionen ha befogenhet att avgöra radiostörningar mellan medlemsstaterna.

Enligt förslaget får de nationella regleringsmyndigheterna mer beslutanderätt i anslutning till fördelningen av nyttjanderätter till radiospektrum. Kommissionens mål är att överföra behörighet från de politiska beslutsfattarna till ämbetsverk. Enligt artikel 35 i förslaget ska den nationella regleringsmyndigheten, dvs. Kommunikationsverket i Finland, anförtros befogenhet att bland annat besluta om urvalsförfarandet när koncessioner beviljas, kriterierna avseende deltagarnas behörighet, utgångspris, koncessionernas giltighetstid och förlängning, det högsta antalet frekvenser som tilldelas, överlåtelse, inbegripet handel med och uthyrning av radiospektrum och parametrarna för täckningsvillkor samt åtgärder som behövs för att främja konkurrens. Enligt förslaget ska den nationella regleringsmyndigheten när den antar dessa åtgärder beakta relevanta nationella policymål som fastställts av medlemsstaterna och den ska basera sin åtgärd på en grundlig och objektiv bedömning av konkurrenssituationen samt den tekniska och ekonomiska situationen på marknaden.

Enligt artikel 35 i förslaget ska den nationella regleringsmyndigheten, i Finland Kommunikationsverket, göra utkastet till åtgärd tillgängligt för Berec, kommissionen och nationella regleringsmyndigheter i andra medlemsstater. Inom en månad ska Berec utfärda ett motiverat yttrande om utkastet till åtgärd, vilket ska innehålla en analys av huruvida åtgärden i fråga är den lämpligaste för att främja bland annat utvecklingen av den inre marknaden samt konkurrensen och säkerställa effektiv användning av radiospektrum. I yttrandet ska Berec ta ställning till om utkastet till åtgärd bör ändras eller dras tillbaka. Även de andra medlemsstaternas nationella regleringsmyndigheter och kommissionen får lämna kommentarer om utkastet till beslut till den berörda nationella regleringsmyndigheten. Den berörda nationella regleringsmyndigheten ska i största möjliga utsträckning beakta yttrandet från Berec och kommentarerna från kommissionen och andra nationella regleringsmyndigheter innan den fattar sitt slutliga beslut. Den ska överlämna det slutliga antagna beslutet för kännedom till Berec och kommissionen. Den nationella regleringsmyndigheten ska ge en motiverad förklaring om den beslutar att inte

ändra eller dra tillbaka utkastet till åtgärd på grundval av Berecs yttrande. Den nationella regleringsmyndigheten ska vara skyldig att samarbeta med Berec, kommissionen och andra nationella regleringsmyndigheter för att identifiera den lämpligaste och effektivaste lösningen.

I artikel 37 i förslaget bestäms om ett gemensamt koncessionsförfarande. Två eller flera medlemsstater får samarbeta med varandra och med kommissionen och Berec genom att gemensamt genomföra koncessionsförfarandet i linje med en gemensam tidtabell. Samtidigt fastställs gemensamma och jämförbara koncessionsvillkor för medlemsstaterna. Samtidigt ska den process för sakkunnigbedömning som beskrivs ovan följas.

I artikel 50 i förslaget bestäms om förlängning av koncessioner. Behöriga myndigheter ska fatta ett beslut om förlängning av koncessioner för harmoniserat radiospektrum minst tre år innan dessa rättigheter löper ut. Om det under remissbehandlingen finns tecken på efterfrågan på marknaden på spektrum i det berörda bandet, får koncessionerna inte förlängas utan de ska beviljas enligt normalt förfarande. Enligt artikel 51 i förslaget ska medlemsstaterna säkerställa att företag får överlåta eller hyra ut nyttjanderätter till radiofrekvenser till andra företag åtminstone inom vissa på förhand bestämda frekvensområden. Enligt förslaget ska medlemsstaterna i huvudsak godkänna överlåtelse av radiospektrum.

Ändringar i systemet med samhällsomfattande tjänster (artiklarna 79–86)

Enligt kommissionens förslag definieras i fortsättningen telefonitjänster och grundläggande bredband som samhällsomfattande tjänster. Telefonautomater och kontaktuppgiftstjänster omfattas i fortsättningen inte av regleringen av samhällsomfattande tjänster, om man inte nationellt anser att det finns ett klart behov av att trygga dem. Tillgängliga tjänster och rättigheterna för användare med funktionsnedsättning tryggas i fortsättningen allmänt i stället för som nu via regleringen av samhällsomfattande tjänster.

Enligt direktivförslaget ska man inom samhällsomfattande tjänster koncentrera sig på att säkerställa överkomliga priser i stället för att förbättra tillgången till nät. Medlemsstaterna ska dock fortfarande ha möjlighet att använda ett system för samhällsomfattande tjänster som liknar det nuvarande i situationer och områden där tillgång saknas ("unserved areas"). Detta motsvarar den verksamhetsmodell som för närvarande tillämpas i Finland.

Grundläggande samhällsomfattande bredband definieras i fortsättningen genom att hänvisa till en basförteckning över nättjänster som ska kunna användas med bredband. Sådana tjänster är bland annat e-post, informationssökningsprogram, program som möjliggör handel och nätbank. Medlemsstaterna ska konkret ange kapacitetsbehoven i ljuset av förutsättningarna att använda tjänsterna i förteckningen. I förslaget anges inte vilket spelrum medlemsstaterna har när det gäller att bestämma hastigheten hos bandet för samhällsomfattande tjänster.

Enligt artikel 80 i förslaget ska det säkerställas att slutanvändare med funktionsnedsättning har tillgång till enheter och tjänster som främjar jämlik nyttjanderätt till överkomliga priser.

Enligt artikel 22 i förslaget införs i samband med skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ett analys- och samrådsförfarande som ska definieras i detalj och genomföras med tre års mellanrum.

Samhällsomfattande tjänster ska, när ett företag som producerar samhällsomfattande tjänster kräver ersättning för oskäligen kostnader, finansieras ur statsbudgeten och inte med sektorspecifik finansiering enligt artikel 85 i förslaget.

Om en medlemsstat enligt artikel 80 fastställer att detaljhandelspriserna inte är överkomliga för slutanvändare med låga inkomster eller särskilda sociala behov, får den kräva att teleföretagen erbjuder olika prisalternativ som överensstämmer med de tariffer som fastställts i medlemsstaten och som skiljer sig från dem som erbjuds till normala kommersiella villkor. För närvarande fungerar marknaden i Finland jämförelsevis bra med tanke på slutanvändarna, den allmänna prisnivån på digitala kommunikationstjänster är låg om man jämför med nivån inom EU och slutanvändarna har tillgång till tjänster till överkomliga priser.

Ändring av bestämmelserna om tjänster och skydd av slutanvändare (kapitel III, avdelning III)

Bestämmelser om fördelar och rättigheter för slutanvändarna ingår för närvarande i kapitel IV i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Genom de nuvarande bestämmelserna fastställs miniminivån på konsumentskyddet inom kommunikationstjänster, det vill säga medlemsstaterna får i sin nationella lagstiftning upprätthålla en högre nivå på konsumentskyddet, vilket är fallet till exempel i Finland. I det föreliggande direktivförslaget föreslår kommissionen en fullständig harmonisering av den reglering som gäller slutanvändare, vilket innebär en viktig förändring jämfört med nuläget. I fortsättningen får medlemsstaterna inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från bestämmelserna i avdelning III, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser (artikel 94). Direktivet möjliggör ett begränsat spelrum i fråga om vissa bestämmelser som gäller slutanvändare. Enligt kommissionen är det nödvändigt att fullständigt harmonisera den reglering som gäller slutanvändare för att lätta bördan när det gäller att efterleva bestämmelserna och för att undvika snedvridning av marknadsförhållandena i medlemsstaterna.

I artikel 2.4 i kommissionens förslag omdefinieras begreppet ”elektronisk kommunikationstjänst”, som är centralt för bestämmelserna om skydd av slutanvändare. Begreppet omfattar i fortsättningen tre typer av tjänstekategorier: i) internettillgång, ii) interpersonella kommunikationstjänster (en som är nummerbaserad och en som är nummeroberoende), och iii) tjänster som helt eller huvudsakligen går ut på att överföra signaler, såsom M2M-kommunikation och sändningstjänster för radio- och televisionsverksamhet. Definitionen omfattar däremot inte tjänster i form av tillhandahållande av innehåll som överförs med hjälp av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster eller utövande av redaktionellt ansvar över detta innehåll. Många slutanvändarbestämmelser kommer endast att tillämpas på tjänster som avser internettillgång och interpersonell kommunikation. Största delen av skyldigheterna gäller alltså i praktiken endast teleföretag, men inte till exempel OTT-aktörer (aktörer som inte är beroende av teleföretagen, så som Netflix). Andra definitioner som är centrala för tillämpningen av bestämmelserna i avdelning III är definitionen av slutanvändare (artikel 2.14) och definitionen av konsument (2.15).

Kommissionen har genom sitt förslag försökt lätta upp regleringsbördan genom att stryka regleringsskyldigheter som är onödiga eller som på ett ändamålsenligt sätt omfattas av den allmänna konsumentskyddslagstiftningen. Artikel 17 om reglering av tjänster som riktar sig till slutkunder i direktivet om samhällsomfattande tjänster upphävs, liksom artikel 20 om avtal om kommunikationstjänster. Regleringen av avtalsinnehållet ersätts med en synnerligen omfattande och detaljerad skyldighet för teleföretag att tillhandahålla information (artikel 95). Enligt kommissionens förslag ska Berec i fortsättningen anta ett beslut om en mall för sammanfattning av avtalet med kunden, som leverantörerna ska lämna till konsumenterna samt mikro-företagen och småföretagen innan avtalet ingås. Modellen i avtalssammanfattningen ska utgöra en integrerad del av avtalet.

Avdelning III i direktivförslaget innehåller dessutom bestämmelser om insyn, jämförelse av erbjudanden och offentliggörande av information (artikel 96), tjänsternas kvalitet (artikel 97),

avtalets löptid och uppsägning av avtal (artikel 98), byte av leverantör och nummerportabilitet (artikel 99), paketerbjudanden (artikel 100) och tillgång till tjänster (artikel 101) och sändningsplikterna (artikel 106).

Ändringar av dataskyddsbestämmelserna (artiklarna 87–91)

Syftet med nummerbestämmelserna i direktivförslaget är att främja utbudet av gränsöverskridande tjänster. I artikel 88 i förslaget ändras nummerbestämmelserna så att nationella myndigheter får bevilja andra företag än leverantörer av elektroniska kommunikationsnät eller elektroniska kommunikationstjänster nyttjanderätter till nummer från den nationella nummerplanen. De nationella myndigheterna ska dock inte åläggas att göra detta. Dessutom föreslår kommissionen att medlemsstaterna ska tillhandahålla ett nationellt nummerutrymme för andra än interpersonella kommunikationstjänster inom unionen. Syftet med ändringarna är att svara på särskilt behoven från utvecklingen av kommunikationen maskin till maskin (M2M-tillämpningar).

Dessutom föreslår kommissionen att Berec ska upprätta ett centralt register över nummer som får användas över gränserna. De nationella regleringsmyndigheterna ska överlämna de relevanta upplysningarna till registret.

I artikel 90 i förslaget föreskrivs om införandet av journumret 116 för att rapportera försvunna barn.

Ändringar av dataskyddsbestämmelserna (artiklarna 40–41)

Kraven på säkerhet för nät och tjänster i kommissionens förslag motsvarar i hög grad den gällande kraven i ramdirektivet. Kravens tillämpningsområde skulle dock utvidgas enligt de föreslagna ändringarna i definitionen av elektroniska kommunikationstjänster i artikel 2.4. Kravens tillämpningsområde skulle dock utvidgas enligt de föreslagna ändringarna i definitionen av elektroniska kommunikationstjänster i artikel 2.4.

Vad gäller det övriga innehållet i bestämmelserna om datasekretess skulle de föreslagna ändringarna beakta ändringarna i EU-lagstiftningen, särskilt genom ikraftträdandet av direktivet om nät- och informationssäkerhet, stärks myndigheternas samarbete samt ges kommissionen rätt att anta delegerade rättsakter för att precisera kraven på säkerhet. Dessutom föreslår kommissionen ändringar i skyldigheten att anmäla överträdelser av säkerheten så att i direktivet definieras de parametrar som ska beaktas för att fastställa hur allvarlig inverkan en säkerhetsincident har. Definitionen motsvarar bestämmelserna om leverantörer av digitala tjänster i direktivet om nät- och informationssäkerhet (2016/1148/EU).

Ändringar i institutionell struktur, styrelseformer och myndigheter för elektronisk kommunikation (artiklarna 5–11 i direktivet samt förslaget till Berec-förordning)

Genom kommissionens förslag förenhetligas de nationella regleringsmyndigheternas uppgifter ytterligare. I artiklarna 5, 6 och 8 i direktivförslaget stärks de nationella regleringsmyndigheternas roll genom att det föreskrivs om deras minimibefogenheter i hela EU, vilket avviker från den gällande regleringsramen.

Dessutom föreskrivs det om nya uppgifter för organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation Berec, varmed det centrala syftet är att säkerställa att ett konsekvent och effektivt genomförande av den nya regleringsramen. Berecs behörighet stärks vad gäller såväl de nationella beslutsprocesserna som styrningen av tillämpningen av rättsakterna. Jämfört med den nuvarande regleringsramen ska Berecs tilläggsuppgifter i fortsättningen om-

fatta bland annat att meddela de nationella regleringsmyndigheterna riktlinjer som styr de geografiska kartläggningar av nätuppbbyggnad som avses i artikel 22 i direktivet, sakkunnigbedömning som avser användningen av radiospektrum samt inrättande av register som gäller gränsöverskridande användning av nummer och elektroniska kommunikationsnät och tjänsteleverantörer.

Närmre bestämmelser om Berecs verksamhet och institutionella struktur ingår i förslaget till förordning om Berec. Förordningen ersätter den parlamentets och rådets gällande förordning från 2009 om Berec och inrättande av Berecs byrå (EG nr 1211/2009). Genom den nya förordningen ändras Berecs roll genom att det görs till ett decentraliserat EU-organ som är en juridisk person. I artikel 2 i förordningen bestäms närmare om Berecs uppgifter, av vilka de viktigaste består av rådgivningsuppgifter i anslutning till EU:s och de nationella myndigheternas beslutsfattande samt fattande av bindande och överklagbara beslut samt avgivande av yttranden och riktlinjer om saker som anges särskilt i direktivet. De nationella myndigheterna ska följa Berecs beslut och ta största möjliga hänsyn till de yttranden, riktlinjer, rekommendationer och bästa praxis som antagits av Berec.

I kapitel II i förslaget till förordning ändras Berecs förvaltningsstruktur så att dess gällande två parallella förvaltningsstrukturer (en tillsynsnämnd som består av de nationella regleringsmyndigheternas verkställande direktörer och en separat förvaltningskommitté) ersätts av en styrelse. Styrelsen ska bestå av en chef från varje nationell regleringsmyndighet samt två företrädare för kommissionen, som var och en har en röst. Styrelsens ordförande ska ha en mandatperiod på fyra år som ska kunna förlängas en gång. För att leda organet utses en verkställande direktör i huvudsyssla vars förordnande ska vara längre än nu och kunna förlängas. Till verkställande direktörens uppgifter hör bland annat att genomföra förvaltningsrådets beslut. Organets personal utökas så att i stället för de nuvarande 28 tjänsterna ska personalen uppgå till totalt 60 anställda före utgången av 2022. Eftersom Berec ska vara ett decentraliserat organ kan verksamhetsställena finnas på olika håll i unionen.

Bestämmelser och ikraftträdande och översynsförfarande och övriga slutbestämmelser (artiklarna 109–118 i direktivförslaget och artiklarna 37–41 i Berec-förordningen)

Resten av direktivförslagets viktigaste ändringar i de gällande bestämmelserna gäller användningen av delegerad lagstiftningsbefogenhet. Datumet för direktivets ikraftträdande beror på datumet för dess godkännande och därmed på hur behandlingen av kommissionens förslag framskrider. En ny granskning ska ske senast fem år från direktivets tillämpningsdatum.

Enligt Berec-förordningen genomför kommissionen senast fem år efter att förordningen trätt i kraft en utvärdering för att granska Berecs resultat i förhållande till dess mål, uppdrag, uppgifter och geografisk(a) placering(ar) och meddelar resultatet av utvärderingen till Europaparlamentet, rådet och styrelsen. Därefter genomförs en utvärdering vart femte år.

Förslaget till WiFi4EU-förordning

Målet med kommissionens förslag till WiFi4EU-förordning är att genom ekonomiskt stöd på EU-nivå säkerställa tillgången till snabbt bredband på sådana offentliga platser i bostadscentra som ännu inte har trådlösa WiFi-nät som möjliggör snabbt bredband. Stödmodellen föreslås basera sig på ett offentligt servicesedelsystem med en preliminär budget på 120 miljoner euro. Enligt kommissionens bedömning kan man med hjälp av det föreslagna systemet erbjuda medborgarna internetanslutningar i tusentals offentliga utrymmen, så som i offentliga byggnader, hälsovårdscentraler, i parker eller på torg och i deras omgivningar. Enligt kommissionen kan detta innebära allt som allt upp till 40–50 miljoner WiFi-anslutningar om dagen.

Förslagets innehåll behandlas mer detaljerat i statsrådets skrivelse E 113/2016 sv.

5G-meddelandet

Syftet med kommissionens meddelande är att komplettera och förstärka den nya rättsliga ram som baserar sig på direktivförslaget och förslagen till förordningar genom ett antal åtgärder som gäller utvecklingen av den nya generationens 5G-nät. I meddelandet presenteras en handlingsplan för en snabb och samordnad utbyggnad av 5G-nät i Europa. Kommissionens mål är att introducera 5G-nätet senast 2018 och gå vidare mot ett kommersiellt införande i stor skala före utgången av 2020. Kommissionens meddelande är inte som sådant ett rättsligt bindande instrument, utan i meddelandet linjerar kommissionen mål och åtgärdsförslag på olika nivåer, som kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att anta. De viktigaste målen och åtgärdsförslagen presenteras kortfattat i följande avsnitt.

Den första åtgärden som kommissionen föreslår är utarbetandet av en gemensam EU-tidsplan för införande av 5G. Tidsplanen skulle utarbetas på frivillig väg och så snabbt som möjligt. Som ett led i denna åtgärd främjas preliminära 5G-försök inom ramen för det befintliga 5G-PPP-partnerskapsprojektet och uppmuntras medlemsstaterna att utforma nationella färdplaner för utbyggnad av 5G-nät som en del av de nationella bredbandsplanerna. Dessutom bör det ses till att varje medlemsstat utser minst en större stad som ska vara "5G-redo" före utgången av 2020 och att alla stadsområden och stora marktransportleder har oavbruten 5G-täckning senast 2025.

De följande åtgärderna hänför sig till utbyggnaden av harmoniserade spektrumband för 5G-nät. Som andra åtgärd kommer kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna för att före utgången av 2016 upprätta en provisorisk förteckning över pionjärspektrumband för en inledande lansering av 5G-tjänster. Med beaktande av radiospektrumpolitikgruppens (RSPG-gruppen) yttrande, som är under utarbetande, bör förteckningen omfatta frekvenser inom minst tre spektrumområden: under 1 GHz, mellan 1 GHz och 6 GHz och över 6 GHz. Som tredje åtgärd ska kommissionen och medlemsstaterna före utgången av 2017 komma överens om en komplett uppsättning spektrumband (under och över 6 GHz) som ska harmoniseras för en inledande utbyggnad av kommersiella 5G-nät i Europa på grundval av ett planerat yttrande från RSPG. Den slutliga spektrumharmoniseringen på EU-nivå kommer att bli föremål för den sedvanliga lagstiftningsprocessen när relevanta standarder väl har tagits fram. Dessutom ska kommissionen och medlemsstaterna verka för ett tillvägagångssätt som rekommenderas för godkännande av specifika 5G-spektrumband över 6 GHz, med vederbörlig hänsyn tagen till yttrandena från Berec och RSPG. En första indikation på tekniska möjligheter och genomförbarhet bör finnas tillgänglig före utgången av 2017 på grundval av studier som genomförts av CEPT.

Som fjärde åtgärd kommer kommissionen att samarbeta med industrin, medlemsstaterna och andra berörda parter för att fastställa mål för utbyggnad och kvalitet för övervakning av framstegen i samband med de viktigaste scenarierna för utbyggnad av fibernät och cellulära nät, för att uppnå målet att åtminstone alla stadsområden och alla viktiga marktransportleder ska ha oavbruten 5G-täckning. Dessutom är målet att identifiera omedelbart omsättbar bästa praxis för att öka samstämmigheten i medlemsstaternas administrativa villkor och tidsramar för att underlätta den tätare utbyggnad av cellulära nät som 5G-tekniken förutsätter, det vill säga i praktiken små mikroceller.

Den femte åtgärden gäller unionens gemensamma sätt att närma sig 5G-standardiseringen. Enligt kommissionen bör medlemsstaternas och industrins gemensamma mål vara att säkerställa tillgången till de ursprungliga globala 5G-standarderna senast vid utgången av 2019, främja insatser till stöd för en övergripande standardiseringsstrategi samt fastställa lämpliga bransch-

övergripande partnerskapsprojekt före utgången av 2017. Genom partnerskapen stöds ett snabbt fastställande av standarder med hjälp av försök med användare i branschen, särskilt för digitalisering av industrin.

Som sjätte åtgärd uppmanar kommissionen industrin att planera för viktiga tekniska försök som ska äga rum så tidigt som 2017, inbegripet testning av nya terminaler och applikationer via 5G-PPP för att visa fördelarna med 5G-konnektivitet för viktiga industrisektorer. Dessutom uppmanar kommissionen industrin att senast i mars 2017 lägga fram detaljerade färdplaner för genomförandet av avancerad förkommersiell testning som ska främjas på EU-nivå.

Som sjunde åtgärd uppmanar kommissionen medlemsstaterna att överväga att använda den framtida 5G-infrastrukturen för att förbättra prestandan hos de kommunikationstjänster som används för allmän ordning och säkerhet. Detta innefattar gemensamma arbetssätt med tanke på framtida upphandling av avancerade bredbandssystem för allmän säkerhet och katastrofhjälp (PPDR). Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att ta hänsyn till detta i sina nationella färdplaner för 5G.

Som åttonde åtgärd föreslår kommissionen inrättandet av en branschledd facilitet för att stöda 5G-innovationer. Kommissionen kommer att samarbeta med industrin och Landsbygdens innovationsgrupp (EIB-gruppen) för att fastställa målen, eventuell konfiguration, och formerna för en facilitet för riskkapitalfinansiering. Detta kunde eventuellt ske i samband med andra digitala åtgärder till förmån för uppstarts företag. Genomförbarheten bör utvärderas före utgången av mars 2017, med beaktande av möjligheterna att öka den privata finansieringen genom att lägga till flera offentliga finansieringskällor, i synnerhet från Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFPI) och andra finansieringsinstrument på EU-nivå.

3 Konsekvenser för lagstiftningen

När det gäller direktivet måste kommissionens förslag, när det träder i kraft, genomföras i den nationella lagstiftningen i samtliga medlemsstater. Direktivet förutsätter ändringar i den gällande lagstiftningen i Finland särskilt i informationssamhällsbalkens (917/2014) bestämmelser. De viktigaste konsekvenserna för lagstiftningen gäller spektrum, tillträde till nät och regleringen av betydande marknadsinflytande, slutanvändarnas rättigheter samt de nationella kommunikationsmyndigheternas behörighet och uppgifter. I detta skede har förhållandet mellan de olika artiklarna i direktivförslaget och de gällande bestämmelserna i Finland inte bedömts i detalj.

De förslag som gäller Berec och WiFi4EU har formen av förordningar. Således vore de direkt och som sådana tillämplig rätt i Finland. En nationell lagstiftare kan inte ändra eller till exempel precisera bestämmelserna i en förordning, utan den är som sådan tillämplig rätt. En förordnings direkta rättsverkan förutsätter även att förordningar prioriteras i förhållande till nationella normer som strider mot dem. För närvarande verkar kommissionens förslag till bestämmelser om Berec och WiFi4EU-projektet inte strida mot den nationella lagstiftningen i någon väsentlig mån.

Kommissionens direktivförslag innehåller till många delar striktare harmonisering av regleringen av elektronisk kommunikation och koncentration av behörigheten än för närvarande, och detta inskränker allmänt den nationella lagstiftningsbehörigheten och de nationella myndigheternas befogenheter i Finland.

4 Ålands behörighet

Enligt 27 § 40 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om televäsendet. Sålunda omfattas bland annat kommissionens förslag om spektrumförvaltning och mobilverksamhet av rikets behörighet.

Enligt 18 § 7 punkten i självstyrelselagen hör byggnads- och planväsendet samt grannelagsförhållanden till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapets behörighet omfattar också natur- och miljövård (10 punkten) samt byggande av vägar (21 punkten). Ärenden som gäller placeringen av telekablar, radiomaster för mobilnätet samt basstationer omfattas således av landskapets behörighet.

Enligt 18 § 20 punkten i självstyrelselagen har landskapet dessutom lagstiftningsbehörighet i fråga om rätt att utöva rundradio- och televisionsverksamhet inom landskapet.

5 Ekonomiska konsekvenser

Kommissionens förslag har konsekvenser för Europeiska unionens budget vad gäller förslaget till WiFi4EU-förordning som gäller främjande av internetkonnektivitet i lokala samhällen samt förslaget till Berec-förordning. I övrigt har de föreslagna meddelandena och rättsakterna ingen direkt inverkan på den nationella budgeten eller EU:s budget.

Direktivförslaget och förslaget till Berec-förordning har emellertid betydande direkta konsekvenser för verksamheten hos företag som erbjuder kommunikationsnät och kommunikationstjänster och ställningen för slutanvändare som utnyttjar dessa nät och tjänster. Sålunda har de föreslagna bestämmelserna avsevärd indirekt inverkan på den digitala ekonomin och informationssamhällsutvecklingen.

Ett viktigt mål för förslagen till direktiv och förordningar är att utöka investeringarna i ultrasnabba bredbandsnät bland annat genom att främja nätkonkurrensen. Målet är också att främja tillhandahållandet av gränsöverskridande tjänster och därigenom unionens digitala inre marknad. Kommissionens direktivförslag innehåller förslag bland annat gällande rätten att utnyttja nät som kan anses främja uppnåendet av detta mål. Även bättre tillgång till ultrasnabb öppen WiFi-konnektivitet i offentliga lokaler och på offentliga platser genom offentlig finansiering kan bidra till att främja informationssamhällsutvecklingen särskilt i glesbygden, förutsatt att man genom reglering ser till att den offentliga finansieringen inte snedvrider den kommersiella nätkonkurrensen.

Kommissionens förslag innehåller emellertid också flera sådana förslag som kan antas ha en försämrande inverkan på utvecklandet av kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Flera av de föreslagna bestämmelserna inskränker de nationella myndigheternas beslutanderätt och genomförandebehörighet, och krymper sålunda möjligheterna att beakta särskilda nationella förhållanden i reglerna om elektronisk kommunikation. Att de lokala förhållandena beaktas även i fortsättningen är särskilt viktigt för ett sådant glesbebott land i Europas utkant som Finland, där de kommunikationsnät och kommunikationstjänster som erbjudits har varit av jämförelsevis hög klass och konkurrensutsatta, och där ny teknik har tagits i bruk snabbt. Dessutom kunde förslagen till sådana bestämmelser som inte skulle tillämpas tjänste- eller teknikneutralt dämpa branschens ekonomiska utveckling och på ett ogynnsamt sätt styra de nät och tjänster som slutanvändarna har tillgång till.

Den föreslagna omfattade användningen av genomförandeakter som antas i efterhand samt anvisningar från Berec leder dessutom till att förutsägbarheten och rättssäkerheten i omvärld-

den försämrats, vilket kan minska företagens intresse för att investera i snabba bredbandsnät och digitala tjänster.

Kommissionens förslag skulle också avsevärt utöka de nationella regleringsmyndigheternas uppgifter. Införandet av de föreslagna kraven skulle förutsätta någon form av tilläggsresurser åtminstone vid Kommunikationsverket.

Dessutom skulle förslaget utöka företagens skyldigheter och administrativa börda. Till exempel skulle Berecs utvidgade rättigheter att samla in information samt förslaget om insamling av information om företagens nätverksplaner utöka teleföretagens rapporteringsskyldigheter. De tunga skyldigheterna att tillhandahålla information skulle sannolikt vara problematiska åtminstone för mindre teleföretag.

En höjning av Berecs personalantal skulle öka EU:s administrativa kostnader. I och med det större personalantalet behöver Berecs kontor nya utrymmen.

6 Behörighetsgrund

Direktivförslaget och Berec-förordningen baserar sig på artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT-fördraget), eftersom det gäller en inre marknad för elektronisk kommunikation och upprätthållande av verksamheten på den.

Förslaget till WiFi4EU-förordning baserar sig på artikel 172 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, som omfattar EU:s insatser för att stöda inrättandet och utvecklingen av transeuropeiska nät på områdena för trafik-, telekommunikations- och energinfrastruktur.

7 Nationell behandling av förslaget och hörande av parter

Kommunikationsministeriet ordnade ett skriftligt remissförfarande om kommissionens förslag mellan den 19 september och den 3 oktober 2016. Sammanlagt gavs 9 remissvar, varav två av ministerier och andra myndigheter (finansministeriet, Kommunikationsverket), två av enskilda teleföretag (DNA Ab, Elisa Abp), ett av ett mediebolag (Yleisradio Oy) samt fyra av organisationer och arbetsmarknadsorganisationer som företräder branschen och användarna (Finlands näringsliv EK, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Finnet-liitto ry, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry). Dessutom konstaterade undervisnings- och kulturministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet och miljöministeriet samt Viestinnän keskusliitto att de inte har något att uttala om kommissionens förslag under remissförfarandet. Dessutom hördes konkurrens- och konsumentverket separat om i huvudsak förslaget till ändringar som berör användarnas rättigheter och samhällsomfattande tjänster och landskapsförbunden och Finlands regionnät rf om förslaget till WiFi4EU-förordning.

I yttrandena ansågs att vissa av kommissionens mål är viktiga, till dem hör målen att utvidga ultrasnabb bredbandskonnektivitet, stärka nätkonkurrensen, förbättra slutanvändarnas valmöjligheter och säkerställa en adekvat nivå på konsumentskyddet samt förenkla regleringen och trygga balanserade och stabila verksamhetsbetingelser på den digitala inre marknaden. I flera yttranden förhöll man sig dock kritiskt till kommissionens förslag till åtgärder för att uppnå dessa mål. Många som yttrade sig förhöll sig allmänt kritiskt till i synnerhet de förslag som skulle leda till att behörighet överförs från de nationella myndigheterna och koncentreras till kommissionen samt till att Berecs roll och beslutanderätt stärks.

Största delen av de som gav yttranden ansåg att skärpningen av informationsinsamlingsskyldigheten som gäller nyttjanderättsbestämmelserna är problematiska särskilt vad gäller investeringsplanerna och sanktionernas del. I yttrandena ansåg man uppmuntrandet till gemensamma

investeringar vara ett bra mål, men man önskade att förslaget preciseras gällande detta. I yttrandena förhöll man sig dessutom kritiskt till regleringen som gäller rivningen av kopparnäten samt ändringarna i termineringsregleringen.

I yttrandena understödde man målet att harmonisera spektrumförvaltningens och koncessionernas randvillkor, men man önskade att beslutsfattandet gällande spektrum och koncessionsbeviljande samt de detaljerade villkoren bevaras hos de nationella myndigheternas prövnings- och beslutanderätt. I yttrandena både understödde och motsatte man sig förlängningen av koncessionernas giltighetstider. I flera yttranden understödde man i princip även harmoniseringen av regleringen som gäller användarnas rättigheter, men man önskade att det görs lättare med beaktande av den övriga konsumentskyddslagstiftningen. I en del av yttrandena förhöll man sig kritiskt till skyldigheten att tillhandahålla information och till konsumenternas uppsägningsrätt.

I de inkomna yttrandena fanns även åsikter på kommissionens rätt att bestämma tekniska egenskaper för gränsöverskridande produkter, den symmetriska regleringen av tillträdesregleringen, skyldigheterna riktade mot den fysiska infrastrukturen, regleringen om icke-diskriminering, kommissionens utvidgade vetorätt, utvidgandet av definitionen av elektroniska kommunikationstjänster samt om samhällsomfattande tjänste.

8 Behandlingen av förslaget i Europeiska unionen

I Europaparlamentet har följande föredragande utsetts: direktivförslaget/Pilar del Castillo (EPP, Spanien) och förslaget till Berec-förordning/Evzen Tosenovsky (ECR, Republiken Tjeckien). För förslaget till Wifi4EU-förordningens del har föredragande ännu inte utsetts.

Förslagen behandlas i rådets arbetsgrupp för telekommunikation och informationssamhället. Behandlingen av direktivförslagets konsekvensbedömning har inletts i november 2016. De enskilda artiklarna börjar dock behandlas först under Maltas ordförandeskap. Arbetsgruppen har börjat behandla förslaget till Wi-Fi4EU-förordning redan i oktober 2016 och målet är att rådet ska nå samförstånd om förslaget under Slovakiens ordförandeskap.

9 Statsrådets ståndpunkt

Allmänt

Statsrådet anser att målen för kommissionens förslag att främja en digital inre marknad samt att förtydliga och uppdatera regleringen är viktiga. Statsrådet har ansett att unionens gällande reglering av den elektroniska kommunikationen i många avseenden är föråldrad och tung, och man har således understött det övergripande projektet att revidera den rättsliga ramen.

Statsrådet har ansett att de viktigaste målen när den rättsliga ramen revideras borde vara att trygga en rättvis regleringsmiljö för nyare och mera etablerade elektroniska kommunikationstjänster. Detta borde i huvudsak genomföras genom att lätta upp och uppdatera den strikta reglering som riktas mot traditionella teletjänster. Regleringen borde fungera så att den möjliggör en omvärld som uppmuntrar till att erbjuda utvecklade, tillförlitliga och konkurrensutsatta kommunikationsnät och kommunikationstjänster i stället för att den i detalj styr tillhandahållandet av nät och tjänster eller deras egenskaper.

Statsrådet understöder de förslag från kommissionen som innebär att regleringen lättas upp och blir smidigare om de förverkligas. Statsrådet anser emellertid att nedmonteringen av föråldrad lagstiftning och de andra åtgärderna för att lätta upp regleringen och göra den smidigare kunde genomföras betydligt modigare än vad kommissionen föreslår. Statsrådet påpekar

att om direktivförslaget genomförs innebär det i hög grad nya skyldigheter för aktörerna i telebranschen och de nationella myndigheterna samt en del överlappningar med annan gällande eller kommande EU-lagstiftning. I stället för att komplettera och stärka den sektorspecifika regleringen anser statsrådet att en bättre utgångspunkt för de flesta sakhelheter vore att lätta upp den sektorspecifika regleringen och i högre grad övergå till enbart allmän reglering. Det krävs dock försäkringar om att den allmänna regleringen är tillräckligt heltäckande. Statsrådet anser allmänt att kommissionens förslag i många avseenden är beroende av tolkning och att de borde förtydligas och preciseras. Vid behov ses statsrådets ståndpunkt över när beredningen fortsätter. Då bör man dock säkerställa att den allmänna regleringen har en tillräckligt omfattande nivå. Statsrådet anser allmänt taget att kommissionens förslag till många delar är tolkningsbara och att de bör preciseras och förtydligas. Vid behov granskas statsrådets ställning i samband med den vidare beredningen.

Lagstiftningens form

Statsrådet bedömer att när fyra direktiv sammanslås till en helhet blir den rättsliga ramens struktur tydligare för såväl användarna, de aktörer som berörs av regleringen samt de myndigheter som tillämpar regleringen. Statsrådet anser sålunda att lösningen stöder regeringsprogrammets spetsprojekt smidigare författningar.

Statsrådet anser att ett direktiv är ett lämpligt lagstiftningsinstrument för bestämmelser om elektronisk kommunikation. Efter att direktivet trätt i kraft ska det införlivas i den nationella lagstiftningen, vilket tillåter medlemsländerna ett visst spelrum, där man kan beakta nationella eller regionala egenskaper hos den elektroniska kommunikationens omvärld. Statsrådet anser också att det är ändamålsenligt att föreskriva om Berecs förvaltning och uppgifter samt Wi-Fi4EU-projektet genom direkt tillämpliga förordningar.

Genom de föreslagna bestämmelserna överförs delegerad lagstiftningsbehörighet till kommissionen, alltså rätten att anta rättsakter som preciserar direktivet. Genom förslaget överförs också mer genomförandebehörighet genom att det föreskrivs om rätt för kommissionen att anta genomförandeakter. Statsrådet förhåller sig i princip kritiskt till att öka på den lagstiftningsbehörighet som överförs till kommissionen i regleringen av elektronisk kommunikation. Till den del överföringen av lagstiftningsbehörigheten kan anses vara motiverad anser statsrådet att det när direktivet formuleras noggrannare måste säkerställas att bestämmelserna om behörighetsöverföring är tillräckligt tydliga, exakt avgränsade och nödvändiga. Den lagstiftningsbehörighet som tillkommer medlemsstaterna och Europaparlamentet ska inte i själva verket överförs på kommissionen. Statsrådet betonar också att konsekvenserna av delegeringen måste vara tillräckligt förutsägbara för lagstiftaren samt branschen och slutanvändaren redan i beslutsfasen. För sekretessbestämmelserna del ska dessutom särskilt bedömas på om man då behörigheten överförs på kommissionen kan trygga skyddet av kommunikationens dataskydd minst lika effektivt som nu.

Institutionell struktur, Berecs roll och behörighetsfrågor

Statsrådet anser att man på principiell nivå kan understöda kommissionens mål att förenkla Berecs förvaltningsstruktur. Statsrådet förenar sig med kommissionens uppfattning att det finns utrymme att effektivisera Berecs nuvarande, jämförelsevis tunga förvaltningsstruktur och funktionssätt särskilt med tanke på att den administrativa bördan bör lättas upp.

På allmän nivå motsätter sig dock statsrådet att behörigheten att genomföra regleringen av elektronisk kommunikation överförs från de nationella myndigheterna och koncentreras till kommissionen och Berec. Statsrådet anser det sannolikt att koncentrationen leder till att möjligheten att beakta särdragen hos de nationella kommunikationsmarknaderna och användarnas

behov samt nationell god praxis avsevärt minskar. Statsrådet finner det viktigt att den progressiva, konkurrensutsatta kommunikationsmarknad och de goda förutsättningar att snabbt ta i bruk ny teknik som råder i Finland kan tryggas även i fortsättningen. Kommissionen eller Berec bör inte kunna förhindra regleringslösningar som lämpar sig bäst för marknaden i Finland enbart av den orsaken att dessa lösningar inte lämpar sig för situationen i andra EU-länder.

Förslagen som gäller tillträde till nät

Statsrådet anser det vara ett särskilt viktigt mål att det skapas en rättslig miljö för byggandet av mycket snabba fasta bredbandsnät, som skulle uppmuntra teleföretagen till nya investeringar utan en onödig administrativ börda för företag eller myndigheter. Statsrådet har i princip ansett att den detaljerade regleringen av betydande marknadsinflytande i de nuvarande ram- och tillträdesdirektiven borde ersättas med en smidigare allmän reglering, som kan tillämpas på medlemsstaternas varierande marknader. Enligt statsrådets åsikt hade det varit ändamålsenligt att ompröva behovet av sektorspecifik reglering av tillträde och bestämmelser om förfarandet i anslutning därtill på ett mera övergripande sätt än kommissionens förslag. Till den del som man har stannat för att behålla reglering av betydande marknadsinflytande som liknar den nuvarande som grund för tillträdesregleringen i kommissionens förslag borde den enligt statsrådets åsikt tillämpas endast på sådana marknader som är av väsentlig betydelse för tillgången till kommunikationsförbindelser i framtiden och där andra regleringsmetoder inte är tillräckliga för att avhjälpa konkurrensproblem. Det är väsentligt att även i fortsättningen trygga konkurrenters tillträde till snabba anslutningsnät, såsom fast bredbandsnät, men att samtidigt se till att regleringen ligger i linje med teknik- och marknadsutvecklingen.

Statsrådet förhåller sig positivt till kommissionens förslag som innebär att tillträdesregleringen görs smidigare. Som förslag som gör regleringen smidigare och lättare kan anses åtminstone förslagen om förlängning av tidsfristen för marknadsanalyser från tre till fem år samt förslaget om att regleringen ska riktas mot endast grossistledet.

Genom kommissionens förslag utvidgas och skärps de nationella myndigheternas skyldigheter att samla in information och teleföretagens skyldigheter att tillhandahålla information utökas. Statsrådet anser att det i princip är motiverat att samla in information om teleföretagens befintliga nät för att klarlägga den regionala tillgången till bredband och påpekar att sådana uppgifter redan insamlas på ett heltäckande sätt i Finland. I den form som kommissionen föreslår kommer skyldigheterna att samla in och tillhandahålla information dock förutsätta tekniskt och administrativt tunga förfaranden och system, som inte kan anses vara godtagbart. Statsrådet anser att förslaget som föreslår en ny skyldighet för teleföretagen att i fortsättningen även leverera information till Berec och övriga myndighetsinstanser borde slopas eller också borde skyldigheten begränsas noggrannare. Statsrådet anser även att det inte finns behov att på direktivnivå bestämma vilken information de nationella regulatorerna borde samla in. När det gäller de föreslagna skyldigheterna att samla in information om befintliga nät är det dessutom nödvändigt att omsorgsfullt bedöma eventuell överlappande reglering med kraven i EU:s gällande sambyggnadsdirektiv (2014/61/EU).

Statsrådet anser att det föreslagna kravet på investeringsplaner och möjligheterna att förena dem med sanktioner strider mot de grundläggande principerna för affärsverksamhet och marknadsekonomi. Företagen bör kunna planera sina investeringar och välja investeringsobjekt på basis av efterfrågan, och det borde vara möjligt att vid behov ändra dessa planer utan rädsla för sanktioner. Investeringsplaner är också förenade med viktiga synpunkter som gäller affärshemligheter. Statsrådet förhåller sig mycket avvaktande till att de föreslagna investeringsplanerna och tillsynsåtgärderna som gäller dem skulle främja investeringar i snabba nät.

Statsrådet anser att kommissionens förslag till fortsatt reglering av samtalsterminering inte i tillräcklig mån beaktar den globala utvecklingstrenden som innebär att röstsamtalens andel hela tiden minskar i förhållande till datatrafikens tillväxt. De administrativa börda och de kostnader som en reglering liknande den nuvarande av betydande marknadsinflytande baserad på marknadsanalyser innebär står inte i rätt proportion till den nytta som uppnås genom regleringen, framför allt inte i Finland där användningen av fasta telefoner är anmärkningsvärd liten och där termineringsregleringen av det fasta nätet därmed redan är onödigt idag. Statsrådet anser att man noggrant borde bedöma om det i sin helhet finns ett behov av att fortsätta regleringen av samtalsterminering på framtidens kommunikationsmarknad. Om termineringsregleringen fortsätter, vore det mer ändamålsenligt att genomföra den som en symmetrisk reglering som förpliktar alla nätoperatörer på samma sätt. Statsrådet finner det inte heller motiverat att det föreslås en administrativt tung modell för pristaksreglering som samtidigt baserar sig på både direktivet och kommissionens delegerade förordning.

Statsrådet förhåller sig positivt till kommissionens mål att uppmuntra saminvesteringar och modeller med öppet nät. Statsrådet anser emellertid att dessa mål borde kunna genomföras på ett tydligare och enklare sätt än vad kommissionen föreslår.

För att främja det fasta bredbandsnätet anser statsrådet att det är viktigt att kommissionens förslag om att riva kopparnätet bearbetas så att bestämmelserna inte hindrar rivandet av gamla kopparnät i glesbygder, även om det inte erbjuds någon ersättande produkt i grossistledet. Statsrådet anser att bestämmelserna om kopparnät i den form de föreslås av kommissionen inte på tillräckligt sätt beaktar Finlands särförhållanden. I Finland har den ersättande produkten för slutkonsumenten redan länge kunnat vara baserad på anslutningar inom mobilnät. Detta har gjorts möjligt genom en reglering som kan bedömas ha medverkat märkbart till Finlands informationssamhällsutveckling. Statsrådet anser ändå att det är bra att då man ersätter till exempel koppar med fiber eller på grund av vektorering eller andra orsaker övergår till kvartersutdelningsställen ska nätverksoperatören i fråga erbjuda ersättande grossistprodukter till övriga teleföretag. Enligt statsrådets åsikt är det viktigt att märka att rivandet av kopparledningarna i Finland ofta i glesbyggda områden beror på att kopparkablarna går i stolplinjer ägda av elnätsbolagen. I och med att kraven på leveranssäkerhet av el skärps kommer man att inom de närmaste åren övergå till markkablar, samtidigt kommer teleföretagens avtal om ledningsplacering att sägas upp i och med att stolparna ägda av elbolagen rivs. I samband med att elkablarna grävs ner i jorden önskar man att el- och telekablar byggs tillsammans i så hög grad som möjligt.

Statsrådet understöder överlag inte att behörighet i anslutning till nationella marknader i högre grad överförs till kommissionen och Berec, inte heller inom tillträdesregleringen. Statsrådet anser till exempel inte att det är motiverat att utvidga kommissionens vetorätt till att gälla skyldigheter som nationellt påförs företag med betydande inflytande på marknaden. Kommissionens förslag försämrar i onödan möjligheten att beakta nationella förhållanden och lagstiftning när marknadsanalyser görs och skyldigheter påförs. Statsrådet anser att oberoende av vilken regleringsmekanism som väljs för betydande marknadsinflytande eller grossistpriser bör medlemsstaternas regleringsmyndigheter fortfarande ha behörighet att till exempel bestämma att grossistprisreglering ska riktas mot icke-ersättningsbara kommunikationsnät och nätdelar i situationer där en fungerande konkurrens inte tryggar en överkomlig prisnivå på kommunikationstjänster. Sådana är för närvarande i Finland de riksomfattande tv- och radionäten.

Förslagen som gäller anmälningsförfarande och administrativa avgifter

Statsrådet understöder lättare anmälningsförfarande om utbudet av kommunikationsnät- och tjänster. Därmed förhåller sig statsrådet i princip positivt till kommissionens förslag enligt vilket meddelandena om utövande av verksamhet i fortsättningen görs till Berec i stället för till

de nationella myndigheterna. Ett centraliserat förfarande kan även göra anmälningsförfarandet lättare i medlemsstaterna.

Statsrådet förhåller sig positivt även till kommissionens förslag enligt vilket de nationella regleringsmyndigheterna kunde ställa företag som utövar småskaligare verksamhet utanför tillämpningsområdet för de administrativa avgifter som finansierar myndigheternas tillsynsverksamhet.

Förslagen som gäller spektrumförvaltning

Statsrådet förhåller sig positivt till att man i unionen försöker bedriva en mera harmoniserad radiospektrumpolitik. Radiospektrum är en begränsad naturresurs av stort socialt och ekonomiskt värde. Det är viktigt att radiospektrum används så effektivt som möjligt inom unionen

Statsrådet understöder i princip förslagens principer om en så enkel, lätt och effektiv spektrumförvaltning som möjligt och övriga allmänna principer, såsom frihet från störningar, teknikneutralitet och tillåtelse till delad användning och överlåtelse av radiospektrum. En del av förslagen, såsom processen för sakkunnigbedömning, är dock enligt statsrådets åsikt överdimensionerade och administrativt tunga och leder inte till önskat slutresultat.

Statsrådet finner det i princip positivt att främja delad användning av koncessionsfritt radiospektrum. Finland understöder i princip också en harmonisering av frekvensband, alltså att vissa frekvensband anvisas för ett visst ändamål på EU-nivå. De exakta tidsplanerna och andra tillträdesvillkor för ibruktagandet av ett frekvensband bör dock fortfarande omfattas av nationell beslutanderätt för att medlemsländernas särdrag ska kunna beaktas. Finlands radiospektrumpolitik har traditionellt varit progressiv och Finland har varit bland de första medlemsstaterna som anvisat nya frekvensband för trådlöst bredband. Harmoniseringen av frekvensband får enligt statsrådets åsikt inte heller i fortsättningen hindra Finland från att anvisa frekvensband för nya tekniker enligt en så snabb tidsplan som möjligt.

Statsrådet förhåller sig negativt till förslagen om koncessionsprocesser och koncessionsvillkor och de nya befogenheter som föreslås för kommissionen. Enligt statsrådets ståndpunkt ingår det i medlemsstaternas behörighet att besluta om nyttjanderäts- eller koncessionsvillkor. Statsrådet finner det viktigt att utgångspunkten även i fortsättningen är att beslut om användningen av radiospektrum fattas på nationell nivå.

Statsrådet betonar att den nationella radiospektrum- och koncessionspolitiken inverkar centralt på kommunikationstjänsternas pris, kvalitet och tillgänglighet. Finlands exceptionellt heltäckande och högklassiga trådlösa bredbandsnät och de förmånliga priserna på tjänster är ett resultat av bland annat en lyckad nationell radiospektrum- och koncessionspolitik. Eftersom marknadssituationen i medlemsstaterna, deras geografiska läge och samhällsstruktur varierar är det klart att de nationella myndigheterna har bäst kompetens och sakkunskap när det gäller den nationella marknadens behov, eventuella problem och hur de ska lösas. Sålunda borde EU-regleringen även i fortsättningen möjliggöra nationell beslutanderätt i anslutning till exempelvis koncessionsprocesser och nätkoncessionsvillkor.

I Finland föreskrivs det om beviljande av koncessioner och om koncessionsvillkor i lag eller statsrådets förordning och i de koncessioner som statsrådet beviljar. Statsrådet motsätter sig förslaget, som skulle ingripa i hur uppgifterna i anslutning till beviljandet av koncessioner fördelas på nationell nivå mellan statsrådet och myndigheten inom förvaltningsområdet. Nuvarande praxis har fungerat väl och behöver inte ändras. Kommissionens förslag skulle i hög grad överföra beslutanderätten i anslutning till radiospektrum från de politiska beslutsfattarna

till ämbetsverket, och det motsvarar nödvändigtvis inte rättsprinciperna för bemyndigande att utfärda föreskrifter och normer i finsk lagstiftning.

Kommissionens förslag skulle i hög grad överföra beslutanderätten i anslutning till radiospektrum från de politiska beslutsfattarna till ämbetsverket, och det motsvarar nödvändigtvis inte rättsprinciperna för bemyndigande att utfärda föreskrifter och normer i finsk lagstiftning.

Statsrådet motsätter sig den föreslagna processen för sakkunnigbedömning, där koncessionsprocessen jämte villkor underställs Berec, kommissionen och de andra medlemsstaterna för granskning. Processen skulle avsevärt fördröja ibruktagandet av radiospektrum nationellt. Förfarandet skulle vara tungt och det skulle utöka både medlemsstaternas och de berörda EU-organens administrativa börda. Saken kunde även lösas på frivillig väg genom att man skulle dela med sig av bästa praxis under till exempel RSPG eller Berec. Statsrådet är emellertid berett att godkänna en gemensam koncessionsprocess om det vore frivilligt att delta i den. Statsrådet godkänner inte de förslag som ger kommissionen nya befogenheter att anta genomförandeakter om de särskilda omständigheter i anslutning till koncessionsprocessen och koncessionsvillkor som nämns ovan. Statsrådet anser att tillstånd för frekvensband, harmoniserade koncessionsvillkor för radiospektrum såsom definition av skyldigheter avseende täckning, koncessionernas längd och den exakta tidsplanen för deras ibruktagande, auktionsvillkoren och de detaljerade bestämmelserna om delad användning av radiospektrum av ovannämnda orsaker fortfarande bör omfattas av medlemsstaternas behörighet och det är inte nödvändigt att kommissionen antar rättsakter om dem. Statsrådet anser att kommissionen borde avgöra radiostörningar mellan medlemsstaterna endast på deras begäran. Statsrådet anser att kommissionen borde avgöra radiostörningar mellan medlemsstaterna endast på deras begäran.

Statsrådet understöder inte heller de förslag som skulle ändra praxis för internationell representation. Finland anser att nuvarande praxis på bland annat världsradiokonferensen (WRC) har fungerat bra.

I stället för att skärpa spektrumregleringen och koncentrera behörigheten inom EU borde man enligt statsrådet koncentrera sig på att effektivisera spektrumanvändningen inom ramen för de befintliga regleringsinstrumenten och strukturerna.

Förslagen som gäller samhällsomfattande tjänster

Statsrådet anser att det är bra att kommunikationstjänsternas tillgänglighet i framtiden beaktas med hjälp av tillgänglighetsbestämmelser i stället för bestämmelser om samhällsomfattande tjänster. I ändringen är det dock viktigt att säkerställa att miniminivån på tjänsternas tillgänglighetskrav eller handikappade användares rättigheter inte försämras.

Enligt statsrådets åsikt borde förslaget förtydligas också när det gäller kraven på nivån på samhällsomfattande tjänster för att nivån på samhällsomfattande tjänster ska förbli tillräckligt hög i Finland också i fall om de samhällsomfattande tjänsterna enligt förslaget definieras som en lista på tjänster, för att slutanvändarnas rätt till internetkonnektivitet ska kunna tryggas på tillräckligt hög nivå. Statsrådet anser att det föreslagna analys- och samrådsförfarandet för skyldigheter som avser samhällsomfattande tjänster skulle vara tungt och långsamt. I Finland borde det även i fortsättningen vara möjligt att använda ett betydligt lättare analysförfarande för samhällsomfattande tjänster som minskar företagens och myndigheternas administrativa börda och som snabbt och effektivt garanterar samhällsomfattande tjänster i problemsituationer. Till denna del ökar förslaget avsevärt företagens och myndighetens administrativa börda.

Förslagen som gäller tjänster och skydd av slutanvändare

Statsrådet understöder förenklad lagstiftning om konsumentskydd och slutanvändarnas rättigheter, allmän reglering i stället för sektorspecifik specialreglering samt lagstiftning som baserar sig på principerna om nyttighets- och teknikneutralitet. Till den del som specialreglering anses nödvändig på grund av särdragen hos en viss sektor bör de allmänna konsumenträttsliga och avtalsrättsliga principerna beaktas. Statsrådet finner det viktigt att övergången från specialreglering till allmän reglering övervägs nog, att konsekvenserna bedöms omsorgsfullt och att det regleringsfält som gäller konsumentskyddet granskas som en helhet. Statsrådet fäster uppmärksamhet vid att den specialreglering som kommissionen föreslår innehåller vissa överlappningar med den allmänna konsumentskyddslagstiftningen, trots att specialreglering i första hand borde komplettera den allmänna regleringen.

Kommissionens föreslagna fullständiga harmonisering skulle i Finland sannolikt leda till att nivån på konsumentskyddet försämrats. Förslaget är emellertid mycket inskränkt när det gäller konsumentskyddet och hindrar således inte medlemsstaterna från att behålla den nationella lagstiftning som faller utanför denna reglering. Statsrådet finner det viktigt att man vid övergången till en fullständigt harmoniserande lagstiftning kritiskt granskar innehållet i de nuvarande minimibestämmelserna och överväger om den nuvarande nivån på konsumentskyddet är tillräcklig även i fortsättningen när medlemsstaterna inte längre kan föreskriva om ett högre nationellt skydd.

Statsrådet anser inte att det är ändamålsenligt att den nationella regleringsmyndigheten, dvs. Kommunikationsverket i Finland, skulle fungera som alternativt tvistlösningsorgan i konsumenttvister som gäller elektroniska kommunikationstjänster. I Finland ankommer denna uppgift på konsumenttvistenämnden, medan Kommunikationsverket övervakar att lagstiftningen om elektroniska kommunikationstjänster efterlevs. Statsrådet anser att den övervakande myndigheten inte bör ges i uppgift att lösa konsumenttvister.

Förslaget till WiFi4EU-förordning

I enlighet med vad som beskrivs i statsrådets skrivelse E 113/2016 rd stöder statsrådet kommissionens förslag till förordning på villkor att användningen av offentligt stöd inte stör verksamheten på marknadsvillkor för mycket.

Det stöd som ingår i förslaget hänför sig till EU:s budget och den fleråriga budgetramen. Enligt statsrådets åsikt borde man i så stor utsträckning som möjligt utreda möjligheterna till en omfördelning av finansieringen innan man tar i bruk den outnyttjade marginalen. Statsrådet förutsätter att eventuella åtgärder enligt förslaget genomförs inom EU:s nuvarande budgetram.

I övrigt understöder Finland förslaget till förordning, eftersom det stöder utbyggnaden av ultranabbt bredband på offentliga platser och främjar samtidigt även andra användargrupperns tillgång till ultranabba teleförbindelser i synnerhet på mindre orter och i glesbygden.

Statsrådet förutsätter att utöver kommuner, lokala myndigheter, bibliotek och sjukhus ska även kommunalt ägda bolag och andelslag som inte eftersträvar vinst kunna få stöd. I fråga om bolag som ägs av flera kommuner tillämpas gränsen 60 000 euro för bidrag till låga belopp separat för varje kommun.

Statsrådets ståndpunkt till förslaget till WiFi4EU-förordning ses vid behov över när behandlingen framskrider i rådet.

5G-meddelandet

Statsrådet understöder målsättningen att främja och snabbt ta i bruk följande generations 5G-teknik inom unionen.

Statsrådet anser att innehållet i de åtgärder som kommissionen föreslår bör förtydligas. Vid behov tar statsrådet i ett senare skede närmare ställning till innehållet i kommissionens meddelande.